

CARTA INCOMPLETA

La vaig conèixer a la muntanya, a finals de setembre. Vam coincidir a la cim del Pedraforca. Però fins ara no he sabut tota la seva història. Es deia Neus Viladrau Alkhatib. Tenia 28 anys. Havia nascut a Manresa. Els seus avis materns havien arribat com a refugiats amb els seus fills a Catalunya des de Palestina feia molt de temps. Els seus pares van tenir dos fills, l'Arnau i la Neus. S'havien conegut a Manresa on resideixen actualment. La Neus havia estudiat infermeria quirúrgica. Després de treballar diversos anys a hospitals privats a Barcelona i Tarragona, va aconseguir una plaça a Metges Sense Fronteres per tal d'incorporar-se a un projecte d'assistència hospitalària a Gaza, la terra dels seus pares. Feia un any que treballava al camp de refugiats d'al-Maghazi. El setembre passat va poder agafar una setmana de vacances i va venir a Manresa a veure la seva família. Va visitar antics companys i va sortir a fer muntanyisme, que li encantava i que enyorava, perquè a Gaza no hi ha muntanyes ni hi ha temps per a l'oci. El 5 d'octubre ja estava de tornada al seu lloc a al-Maghazi. Just un mes més tard, el 5 de novembre de 2023, un atac aeri de l'exèrcit israelià al camp de refugiats va posar fi a la seva vida i a la de 50 civils més, majoritàriament nens i dones, a més de centenars de ferits.

El cos de la Neus no ha estat repatriat ni hi ha esperança que ho pugui ser. Al començament de gener, però, la família va rebre la visita d'un representant de Metges Sense Fronteres el qual els va lliurar una bossa amb les pertinences de Neus que s'havien pogut arreplegar. Havien arribat a la seu de l'ONG a Barcelona, després d'un llarg periple, per mitjà del personal estranger evacuat de la Franja de Gaza. A la bossa, entre altres objectes personals, hi havia un ordinador portàtil i un telèfon mòbil. L'Arnau, el germà, va saber desbloquejar l'ordinador i accedir als arxius i les adreces de correu electrònic. En una de les safates de sortida hi havia un esborrany d'una carta incompleta, amb data 6 d'octubre i adreçada a la Carlota, una amiga de la infància a qui l'Arnau també coneix, amb qui la Neus continuava mantenint contacte. La Carlota ara viu a Brussel·les i treballa com a traductora i intèrpret al Parlament Europeu. Després de consultar a la família, l'Arnau va remetre a la Carlota la carta incompleta que, probablement per oblit a causa dels tràgics esdeveniments que van sobrevenir, la Neus no va enviar. L'Arnau em va permetre veure-la perquè cap al final parlava de mi. En llegir-la em vaig sentir afalagat, però alhora va augmentar el meu profund dolor i em va mostrar amb més claredat la immensa magnitud del crim comès a Gaza. Deia així:

«...També trobo a faltar la muntanya. El dia que vaig pujar al Pedraforca anava tota sola perquè la gent no podia sortir en dia feiner i jo tenia els dies comptats. Quan vaig arribar al cim me va sorprendre que ja hi havia un home gran, d'aspecte atlètic, però amb els cabells blancs. Em va recordar una mica

el meu avi Arnau. Vam acabar parlant una bona estona perquè vam baixar junts al refugi Lluís Estasen. Em vaig adonar que era estranger i parlava català amb dificultat. Vaig intentar parlar-li en anglès, però va insistir a seguir en català perquè l'estava estudiant i volia practicar-lo. Em va picar la curiositat que una persona de la seva edat i estrangera es posés a estudiar una llengua com el català. Em va dir que era holandès. Li encantava fer muntanya, per això venia a Catalunya, i el català li semblava una llengua molt poètica. I aleshores em vaig recordar de tu. Era filòleg, parlava diversos idiomes i s'havia jubilat de traductor al Parlament Europeu. Potser el coneixes. Es diu Pieter. Va dir que el mateix que la muntanya li agradaven les llengües. I que estudiar un idioma nou era una vivència emocionat, com ascendir una muntanya per primera vegada. Que és aprendre a percebre la condició humana amb una altra visió. Va dir que des del cim del Pedraforca havíem contemplat un paisatge fantàstic. Però si pujàvem al Comabona, veuríem un paisatge també fantàstic i si pujàvem al Vulturó, el mateix. El món que veiem des de cada muntanya és el mateix, però les perspectives són diferents i el que és fascinant per a ell és que totes són veritables. I amb les llengües passa el mateix. Cada llengua, encara que sigui minoritària, presenta una visió peculiar de la vida i del món. Són tantes perspectives com llengües. Totes úniques, però totes veritables.»

La Neus no havia escrit res més.

Però la matança a Gaza continua endavant.

Harry, abril 2024